

## Előfizetési árak:

Égész évre . . . 10 frt — kr.  
Félévre . . . 5 > — >  
Negyedévre . . . 2 > 50 >  
Egy óra . . . — > 85 >  
Egyes szám ára 4 kr.

## Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.  
a kir. ítélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

## POLITIKAI NAPILAP.

## Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.  
a kir. tábla átellenében,  
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

## Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

### Nemzetiségi tüntetés.

Pécs, 1898. augusztus 25.

A nemzet legvitalisabb kérdéseiben annyira titkolózó kormány köréből egész váratlanul szenzációs fölfedezésről adnak hírt, mely arról szól, hogy a miniszterelnökség nemzetiségi osztálya egy messzeterjedő osztrák-magyar nemzetiségi összeküvésnek jött nyomára, a melynek célja az, hogy az osztrák nemzetiségek föderaliztikus törekvései átplántáltassanak a magyarországi nemzetiségek körébe is, mert az osztrák nemzetiségi zavarok s a kiegyezés válsága legkedvezőbb alkalmul szolgálnak arra nézve, hogy a nemzetiségek nálunk is sikerrel agitáljanak a magyar hegemonia ellen.

Ennek a szövetkezésnek első akciója lenne, hogy az összes magyarországi nemzetiségek ő felsége ötven esztendőcsászári jubileuma alkalmából december hó elején egy monstre küldöttséget menesztene Bécsbe, hol ő felségének egy üdvözlő iratot nyújtanának át, melyben felsorolnák panaszait s ez üdvözlő irathoz községenként gyűjtenének aláírásokat. Főcéljuk ezzel az lenne, hogy a nem ünneplő magyarokkal szemben Bécsben dinasztikus érzelmeikkel tüntessenek s állítólagos sérelmeik iránt az udvari köröket fogékonnyakká tegyék.

Megszoktuk már régen, hogy az osztrák öszbirodalom lovagjai a magyar állameszme érvényesülése ellen mindig a nemzetiségeket játsák ki, így iparkodván nemcsak a magyar nemzeti aspirációkat, de törvénybe iktatott jogainkat is sakkban tartani s az öszbirodalmi eszmét olyllyá tüntetni fel, mint a mely egyedül képes az ország feldarabolásának utját állni.

Annyi ideig gyakorolták nálunk ezt a nemzetiségi politikát, hogy azt a magyar kormányok is mint valami drága örökséget átvették s törvényes önállósításunk gyakorlati életbeléptetése, sőt az általános politikai jogok kiterjesztése, önkormányzati jogaink fentartása ellen mindig a nemzetiségeket állították fel mumusnak. Államosítani kell a törvényhatóságokat, mert azokban a nemzetiségek dominálnak; nem lehet a választói jogot kiterjeszteni, mert

ez veszélyeztetné a nemzetiségek részéről a magyarság uralmát; nem szabad az Ausztriával való közösséget semmi oldalról bolygatnunk, mert vérszemet kapnak nemzetiségeink s megbontják az ország egységét is: ezek voltak mindig a vészkiáltások, mikor meglévő jogaink védelmére sikra szálltunk, vagy ujak szerzésére szót emeltünk.

Hogy a miniszterelnökség mostani fölfedezésének is ez a rejtett intenciója, azt többféle jelenségből következtetjük. Ilyen először is az, hogy a különben annyira zárkózott miniszterelnökség oly mohón siet dobra ütni fölfedezését, pedig az ilyeneket egyébkor a főispánokhoz intézett „bizalmas” rendeletekkel szokták elintézni s nem növelik annak fontosságát tendenciózus híresztelésekkel. Ilyen továbbá a közhírré tétel időpontja is. A Budapesten folyó közös miniszteri tanácskozások az országra nézve semmi jót nem ígérnek s mind bizonyosabbá válik, hogy gazdasági önállósághoz való jogunk végleges eltemetésén fáradoznak a bécsi körök s Bánffy már azt is nagy vívmánynak tekintené, ha azt az eltemetés előtt legalább ideiglenesen díszes ravatalra helyezhetné. Ez még a saját pártjában is visszatetszést szül, ki kellett tehát ugratni a nemzetiségi mumust rejtekből, hogy az elégedetlenséget elfojthassák rémitéssel.

A kiegyezés Ausztriában azért került válságba, mert a nemzetiségek föderaliztikus törekvései veszélyeztetik a dualizmust, ha tehát most kézzel-lábbal nem ragaszkodunk az eddigi közösség föntartásához, akkor ez a föderaliztikus törekvés átcsap Magyarországra is, s ennek ékesen szóló bizonyítéka íme a miniszterelnökség által fölfedezett nemzetiségi összeküvés.

Pedig a mint a hangulatot az osztrák zürzavarban még legkonszolidáltabb szerepet játszó cseh pártok lapjaiból megítélhetjük, a csehek épenséggel nem mutatnak hajlandóságot a mi nemzetiségeinkkel a magyarok ellen szövetkezni. *Stransky*, az ifju csehek vezére, a „Litovi Noving” tegnapi számában a kiegyezésről szólva kijelenti, hogy ennek a monarchia kettéválását kell eredményeznie s aztán így

folytatja: „Mi a magyarok önállóságát nem gátoljuk és a legjobb, ha törekvéseiket nem ellenezzük. A birodalom jövője tekintetében az érzélgés ne vezéreljen bennünket. Ma mi állunk az első sorban és kijelentjük, hogy a magyarnak nem vagyunk ellenségei.”

Nos, mikor a cseh nemzeti párt vezére így nyilatkozik, akkor hogyan hihesük el, hogy a csehek bujtogatnák ellenünk a mi nemzetiségeinket olyan akcióra, a mely minket elidegenítsen a gazdasági különválástól. Hisz a csehek is nagyon jól tudják, hogy nekik ez a különválás nem ártana s annak kimondása egyszeriben kicsavarná a fegyvert a német obstrukcionista kezéből, kiknek akciója csak addig lehet eredményes, míg a kiegyezési válság Damokles-kardja függ az osztrák Reichsrath feje fölött, melyben nem németek, hanem a csehek ma az urak.

Ha tehát a mi nemzetiségeink tüntetése csakugyan valóra válnék, ennek forrását nem Prágában, hanem Bécsben kellene keresnünk, mit már az is kétségtelenné tesz, hogy hírszerint a német konzervatív pártok keze is benne van a dologban. Mit keres épen most német párt a szlávok szövetségében, ha azt nem, hogy ráijesszenek a magyarokra s önállóságukhoz való joguk feláldozására késztessek őket.

A miniszterelnökség egész fölfedezésének tehát nem tulajdonítunk valami tragikus jelentőséget, mert ha való is lenne a híresztelt tüntetés, az minket nem veszélyeztethet. Uralkodóknk, hála Istennek, eléggé ismeri a magyarok odaadó loyaltását, semhogy a nemzetiségek tüntetése azt elhomályosíthatná. Mikor a szándékolt jubileumi üdvözlő feliratban a magyarok elleni panaszokat olvassa, lehetetlen, hogy rá ne jöjjön a valódi intencióra, mely nem annyira a dinasztia iránt való hűség megnyilatkozásában, mint inkább a trón legszilárdabb támaszát képező magyar nemzet befeketésében áll.

Aztán ha valóban olyan veszedelmes volna az egész nemzetiségi komplot a magyar államra, van a magyar kormánynek módja azt csirájában elfojtani, hisz máskor épen nem szokott válogatós lenni az esz-

## Kis Zsigmond

PÉCS, Széchenyi-tér, takarékpénztári új palota.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy dusan felszerelt raktáru

női-divat-, selyem-, vászonáru-, fehérnemű-, szőnyeg-, függöny- és női felöltő-üzletemet

f. hó 29-én megnyitom.

Kiváló tisztelettel

KIS ZSIGMOND.

közökben. De a nemzetiségekkel csinján bántak, hisz ezek mumusszerepükben olyan jó szolgálatot tesznek neki. Nem zavarja a kalkulusaikat, mert a nemzetiségek sem zavarják a kormányt. Nincs is kényelmesebb a nemzetiségek passzív ellenállásánál. Milyen biztos kerületei a kormánynak azok a nemzetiségi vidékek; sem erőszak, sem pénz nem kell oda s mégis biztos a mandátum a kormány küldöttjének, mert a nemzetiségek nem avatkoznak a választásba.

Hát illő és méltányos volna-e a kormánnytól, ha ilyen szolgálatokat azzal jutalmazna meg, hogy megakadályozza kis játékaikat, főleg mikor ezek fölfedezésével rá lehet ijeszteni a naiv magyarokra: meg ne próbáljátok az elválást a ti egyetlen erős támaszotoktól, az osztrák öszsbirodalomtól, mert magatokra hagyatva megesznek a nemzetiségi farkasok!

## Hirek.

Pécs, 1898. aug. 25.

### Lajos napján.

Lajosnak, a szent királynak, a kánikula végére eső emléknappja nagy napja volt a magyarnak sokáig.

Törvény el nem rendelte és mégis ünnepelt e napon a magyar. Ünnepelte Kossuth Lajost.

E nap ekkor kezdett ünnep lenni, mikor a hatalom, a mely akkor jogtalanul hozott törvényeket a magyarnak, eltiltotta e nap megünnepelését és üldözte azokat, a kik megünnepelték.

Az abszolutizmus, az elnyomatás korszakában e napon, ha titokban is, de összegyűltek a hazafiak, hogy megemlékezzenek Magyarországra volt kormányzójáról, Kossuth Lajosról. S míg idebenn nevenapját titokban ünnepelték, addig ő járt a nagyvilágban és lánglelkének erejével, szónoklatának varázsával agitált a magyar önállóság, a magyar szabadság mellett.

Azután kibékült a király és a nemzet és elkezdtek emlegetni azt a bizonyos fátylat, a mely a multa teritendő. Hanem hát a Lajos-nap megünnepelése nem esett e fátyol alá. Most már nyilvánosan ülték meg Lajos napját

egyletek és társulatok, családok és körök, s hangzott e nóta, hogy

Kossuth Lajos azt üzenté!

És azt, kinek nevenapján egy egész ország ünnepelt, a hatalom törvény erejével fosztotta meg állampolgári jogától. Ekkor már ott élt Turinban s míg nevenapján küldött-ségek mentek ki hozzá, addig itthon még nagyobb lelkesedéssel ünnepelték meg Lajos-napját, hangzott a másik, az időket jellemző dal:

A mi népünk sorsa bajos:

Gyere haza Kossuth Lajos!

A turini remete azonban nem jött haza.

Minek is jött volna, mikor kitagadták a magyar polgárok közül? Minek is jött volna, mikor látta, hogy a magyarnak jól megy dolga; legalább is ő meg van elégedve sorsával!

És egyszer aztán meghalt Kossuth Lajos. Tavasszal halt meg, hogy nyárra — mikor ismét eljön nevenapja — elég virágos legyen a sirja. És most már haza is jött. Haza hozták és itt temették el az ország szívében, hogy nemcsak szelleme lebegjen folyton hazája felett, de teste is itt pihenjen a honi földben.

Akkor, az első Lajos napja, mikor az ünnepelt nem örülhetett többé a ragaszkodásnak, melyet minden jó magyar tanusított iránta, — az első Lajos napja, hejh, szomorú volt!

És gyászolt a magyar s úgy ülte meg Kossuth Lajos nevenapját.

De hát futnak az évek tovább és a gyász is eltelik. És el is telt s lassankint kegyeletes emlék lett belőle.

Ez a kegyeletes megemlékezés virágossá tette Kossuth Lajos sirját minden Lajos-napjára. És azzá tette ma is. Vitték ki a szent sirra ma is jó hazafiak, lelkes honleányok a virágot, sokat. És könyekkel öntözték Lajos napján Kossuth Lajos sirját s imát bocsájtottak érte a magyarok istenéhez.

Mi, kik távol vagyunk az ország szívéből, hol Kossuth Lajos sirját ma virággal szórta tele gyengéd, szerető kezek: innen a távolból küldjük a megemlékezés virágait Lajos napján az ő sirjára.

Adja a magyarok istene, hogy eljőjön az az idő, mikor az ő szellemében vezetve boldog lesz a magyar, e boldogságát neki köszönvén meg Lajos napján!

### Napirend 1898. augusztus 26-án.

Naptár: péntek, aug. 26. — Róm. kath.: Zefirin. — Prot.: Zefirin. — Görög-kel.: (aug. 14.) Mikeás.

## A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

### Lidércnyomás alatt.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Bánó Imre nagyot nyújtózott a kék otománon. Álmos volt. Nem telt belé öt perc, már el is aludt. És álmódott. Azt álmódta, hogy a feleségétől, aki hosszabb időre hazautazott, levelet kapott. A levélben ezek voltak megírva:

»Irtad, hogy hat heti szabadságod letelven, eljössz értem és elviszel magaddal haza. Ne jöjj; én nem megyek többé vissza hozzád. E levéllel egyidejűleg irtam K. ügyvédnek, hogy ellened a válópórt megindítsa.

Tudod, hogy mielőtt veled megismerkedtem, szerelmes voltam. Azt is tudod, hogy kibe. Sőt tán azt is megmondtam neked, hogy mi állt utjában ennek a szerelemnek.

Te voltál az egyetlen ember összes ismerőseim között, akinek előnyt adtam fölötte csakis azért, mert az volt a rögeszmém, hogy senki engem úgy szeretni, úgy megbecsülni nem fog, mint te.

E rögeszme miatt vettem nyakamba a világot és szenvedtem, türtem kicsinylést, meg-

aláztatásokat olyanoktól, akik — ha pusztá egyéniséget egyéniséggel állíthatnánk szembe, mélyen alattam álltak volna.

Sokhánnyatás után végre otthonra találtam nálad, igen szerény otthonra bár, de nem szerényebbre, mint az én vágyaim.

Fél évig boldog is voltam veled. Jó volt hozzád, gyöngéd és szeretetteljes és bár többet voltam beteg, mint egészséges, elfelejtettem minden bajomat, nem vágyódtam semmiféle szórakozás után, hanem beértem azzal, hogy barátságos kis otthonomban tehetségem és erőim szerint munkálkodhattam. Ha olykor fel is jajdult a szívem legmélyén egy-egy bús emlék a multból, az csak arra szolgált, hogy a jelent még inkább megbecsüljem.

Fél év múlva azonban kezdted észrevenni, hogy nem vagyok szép. És ebben igazat kellett neked adnom. Én se tartottam magamat szépnek, nem ejtett tévedésbe eziránt az sem, hogy lépten nyomon »szép asszonynak« mondtak az emberek, ők tudják miért? — De hát nem voltam én szép akkor sem, mikor engem feleségül vettél; másrészt meg azt is tapasztaltam, hogy másokat, akik esetleg éppen nem voltak szebbek nálam, mégis szépnek tartottál. Nem a hiuságomat sértetted ez által, mélyebb okom volt bántva érezni magamat. Azt gondoltam ilyenkor, hogy aki szereti a feleségét, annak az a legszebb.

— Zsidó: Elul 8. — Nap két 4 óra 55 perckor; nyugszik 6 óra 35 perckor. — Hold két 3 óra 14 perckor délután; nyugszik 11 óra 23 perckor éjjel.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: meleg, zivatarok, nyugaton csapadék várható.

Értekezlet a városházán a városi szabályrendelet ügyében d. u. 3 órakor.

— **(Papi lelkigyakorlatok.)** A püspöki papnöveldeben összegyülekezett megyei papság ma fejezte be a lelki gyakorlatokat. Ma délután hat órakor a papság a papnöveldeből a püspöki palotába vonult, honnan Hetyey Sámuel megyéspüspökkel élén a székesegyházba ment, hol a lelkigyakorlatokat vezető jezsuita páter szent beszédet mondott. Utána a hivek gyóntatása kezdődött, mit megelőzőleg körmenet volt a székesegyház körül. Holnap hét órakor a püspök fogja a misét mondani s utána »Te Deum« lesz.

— **(Halálozás.)** Lutz Mária, a pécsi Miasszonyunkról nevezett zárda tanítónője, életének 21-ik évében, tegnap délután 4 órakor meghalt. Temetése holnap (pénteken) délután 5 órakor lesz a szigeti országút 43. szám alatti házból a szigeti külvárosi temetőbe. Lelkiüdvéért az engesztelő misét f. hó 27 én délelőtt 10 órakor tartják a ferencrendiek templomában.

— **(Bérmálás Somogy megyében.)** Somogy megyének — tudvalevőleg — egyik része a pécsi, a másik pedig a veszprémi egyházmegyéhez tartozik. Hetyey Sámuel pécsi megyés püspök pünkösöd előtt járta be Somogy megyének a pécsi egyházmegyéhez tartozó részét s osztotta ott ki a bérmálás szentségét. Most pedig Hornig Károly báró veszprémi megyéspüspök érkezik a napokban Somogy megyébe, hogy ott a bérmálást végezze. A püspök jelenleg a Balaton mellett, Tihanyban tartózkodik, honnan fogja majd Somogy megyét meglátogatni.

— **(Névmagyarosítások.)** Mayer Imre m. á. v. alkalmazott dombovári lakos, valamint kiskoru gyermekei, Gizella, Margit, Mariska, Imre, József, Lajos, János és Gyula vezetéknevének »Somogyi«-ra, — Hackl János m. á. v. kalauz, kaposvári lakos, valamint

Aztán más egyebekben is kezdél gáncoskodni: nem voltál megelégedve a modorommal sem. Ez meglepett. Sok helyütt megfordultam életemben, és mindenütt épen a modoromat dicsérték szemembeugy, mint hátam megett. Mintaképpül állítottak oda az anyák (és nem kétes értékű hizelgők) leányaik elé. Az önérzet megszilárdult bennem; azt te nem tudtad lerombolni egymagad, amit annyian mások fölépítettek. S így jutottam másodsor is arra a következtetésre, hogy nem szeretsz. S ezután még többször is. Eleintén végtelen keserőséggel töltött el az a tapasztalás. Téged nem hibáztattalak azért; hiszen senki sem tehet arról, ha valakit szeret, vagy nem szeret. De sokkal többet áldoztam fel azért a rögeszméért, hogy veled boldogabb leszek, mint bárkivel, semhogy ne fájt volna a csalódás.

A szegénységtől nem félttem soha, hisz jó ismerősök voltunk: abban nőttem föl. De szegénységben, nélkülözésekben élni szeretet nélkül, mégis kicsit súlyosnak találtam. Türtem, mert nem tehettem mást. Türtem, nem minden busulás nélkül eleintén, de Istenben vetett hittel, bizalommal. Az Istenhez folyamodtam könnyítésért, őt hívtam tanumul minden méltatlanságnál. És a jó Isten sugallta nekem azt a gondolatot, hogy törekedjem közönyösségre. Eleget szenvedtem életemben, nem akarok

kiskoru Kálmán fia vezetéknevének »Baltási«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(Uj anyakönyvvezetők.)** A m. kir. belügyminiszter Somogy vármegyében az inkei anyakönyvi kerületbe Molnár István körjegyzőt, a kilitibe Gulács Jenő jegyzőségét, a látrányiba Büky Lajos helyettes segédjegyzőt, a hetesibe Hahn Béla jegyzőségét, végül a kálmáncsaiba Lábod Lajos segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és ezek közül az inkei és kiliti anyakönyvvezető helyetteseket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **(A szegzárdi muzeum.)** Szegzárd városának Wosinszky Mór apátplébános arkeológus gazdag muzeumot rendez be, mely újabbán ismét sok értékes régiséggel gazdagodott. Aponyi Sándor gróf, mint már megírtuk, egész gyűjteményét odaajándékozta a muzeumnak. Ott helyezték el azokat a kőkorszakbeli tárgyakat, a melyeket a tolnamegyei Kengyel község tájékán kiástak. A kultuszminiszter segélyéből a muzeum igazgatója, az országos iparművészeti muzeum galvanoplasztikai műintézetében megrendelte az ozorai románkori keresztnek és a Jupiter Dolichénus domborműnek másolatát.

— **(A dunántuli rabbi-gyűlés.)** A dunántuli rabbik most tartották évi közgyűlésüket Székesfehérvárott. A gyűlés egyik jegyzője Löwy Ferenc dr. nagyatádi főrabbi volt. A gyűlésen elhatározták, hogy a jövő közgyűlést Bonyhádon tartják.

— **(Lassale-ünnepély.)** A magyarországi szociáldemokrata-párt pécsi szervezete folyó hó 28-án a Novák-féle vendéglőben (Gyár-utca 7. sz.) szavalat- és tánccal egybekötött Lassale-ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti-díj előre váltva 25 kr., a pénztárnál 30 kr. Jegyek előre válthatók: Bors M. vendéglős (Sörház-utca), Petrovits Dezső fodrász (Kálvária-utca), Brenner M. utóda fodrász (Kossuth-utca), Novák János vendéglősnél (Gyár-utca 7.) és a bizalmi férfiaknál. Minden vendég egy szép Lassale-jelvényt kap ajándé-

kul. A világposta egész délután közlekedik. A zenét Korodi Károly zenekara szolgáltatja. Szerpentin és confetti dobálás is lesz. Este 8 órakor nagy élőkép-csoportot mutatnak be.

— **(Tüzek.)** Vaszaron kigyuladt a község tulajdonát képező istálló, a melyben huszonkét koci széna és tizenhárom kereszt buza is benne égett. A kár ötszáz forintot tesz ki, a mely azonban megtérül, mert a leégett épület biztosítva volt. Püspökbogádon szintén tűz volt a napokban. Kis Gadó János ottani lakosnak az istállója gyuladt ki s mivel a tüzet nem bírták lokalizálni, attól a mellette levő présház és pajta is lángot fogott és leégett. A kár meghaladja a kilencszáz forintot. A vizsgálat egyik tűz keletkezési okát sem tudta kipuhatolni.

— **(Megtámadott gazdatiszt.)** Könnyen végzetessé válható eset történt Gusztáv-műve-pusztán. Bálványosi Zoltán, ottani gazdatiszt, rendtelenségei miatt megintette Pölöskei József bérest s mikor az visszafelnt neki, botjával egyet ráütött. Erre a béres bátyja, Pölöskei János felkapott egy vasvillát és azzal támadt a gazdatisztra, a kit a vállán a vasvillával meg is sebesített, mire a többi cselédség közbe lépett és a támadót lefegyverezte. A megszárt gazdatiszt sebe nem veszélyes. A vasvillás cselédet feljelentették a szentlőrinci járásbírósnak.

— **(Rablás a vásárban.)** Freund Mór mohácsi kereskedő, a pécsváradi vásárra egész koci árucikkal utazott el. A vásárban éjszaka ott volt a kocsija a vásártéren. Erős ponyva volt a koci födele, így hát nem is gondolt a tulajdonos arra, hogy áruinak valami baja eshetik. Pedig úgy lett, mert a ponyvát kivágták eddig még ismeretlen tettesek s százharminc forint értékű vásznat és szövetet elraboltak a kocsiról. A rablást a káros csak reggel vette észre, a mikor már késő volt. Mert a rablók, a kik legnagyobb valószínűség szerint kóbor cigányok lehettek, már messze jártak s úgy elveszett a nyomuk, hogy mindez ideig nem találtak reájuk.

— **(Körözött rabló.)** Megírtuk annak idején, hogy Jelenik István könyvkötő-

Ilyenekkel traktáltál engem magunk közt úgy, mint mások előtt. Én levontam mindebből a következtetést.

A múlt ősszel egyszer, takarítás közben, kezembe akadtak naplójegyzeteim. Nem volt épen semmi sürgős dolgom, nekifüüdtem hát és olvastam. Élveztem.

Ujra átéltem az intézetben töltött arany idöket, ahol annyi méltánylással, annyi szeretettel találkoztam úgy tanárain, mint társnőim részéről.

18 . . junius havával kezdtem meg itthoni élményeim leírását: a rövid boldogságot, hosszú gyászt.

Lázás érdeklődéssel olvastam idök múltán részben elfeledett apróságokat, és nehéz lett a szívem azoktól, a miket olvastam. Derengeni kezdett az agyamban; sok olyan dolgot, amik annak idejében homályosak, érthetetlenek voltak előttem, kezdtem megérteni. És kezdtem látni, hogy milyen vak, milyen örült voltam én akkor?

Ennek a naplóolvasásnak a betege voltam azóta; ez sorvasztott, rágódott a lelkemen; ez okozott heteken át kínos főtájásokat olyannyira, hogy egy éjjel már a megörüléstől félttem. E kedélyállapotban valami láthatatlan erő tollat nyomott a kezembe és irtam egy vallomást annak, aki — nem ismervén csele-

segéd fényes nappal rablást követett el. Betört a sógora lakásába s onnan egy öltözet ruhát, több ruhaneműt és húsz forint készpénzt ellopván, azzal megszökött. Még mindez ideig nem bírták a nyomára akadni s most a rendőrkapitányság körözteti. Jelenik huszonöt éves, karádi születésű, középtermetű egyén, semmi különös ismertető jele nincsen. Ha kézre kerül, a rendőrség veszi oltalmába s majd átadja a királyi ügyészségnek.

— **(Levágott ojtványok.)** Nagy kárt okozott Sebök Gyula patacsi lakosnak valami boszuálló haragosa. A szőlejeben egy reggelre sorban levágta az ojtványokat. Ilykép száznegy darab ojtványt tett tönkre és száz forintnál nagyobb kárt okozott a tulajdonosnak. A káros feljelentésére a nyomozás során egy gyanuba vett embert kérdőre is vontak, az azonban tagadja, hogy ő követte volna el a vandálizmusra valló boszut. Egyelőre folytatják ellene a további vizsgálatot.

— **(Megszúrt ember.)** Magyarüröghön együtt mulattak a korcsmában ifju Berdál György és ifju Farkas György. A két legény előbb a legjobb egyetértésben fogyasztotta a korcsmáros italait, de később szövtátság támadt közöttük és szóról-szóra annyira összekülönböztek, hogy végre is birokra mentek egymással. Ifju Berdál György eközben előrán-tott egy kést a zsebéből és azzal ellenfelét combon szúrta. A megszárt legény most sebesülve fekszik otthon, késelő társát pedig feljelentették a pécsi királyi törvényszéknek.

— **(Tréfából lopott.)** Balázs Miklós, sellyei lakosnak, a kocsija mellett járó harmadik lova számára a bognár művészet minden ügyességével kifaragott lóggó-rudja volt. Erre a lóggó-rudra a milyen büszke volt a gazda, ép úgy boszankodott érte Morkovics János, az egyik szomszédja, aki többször beszélt, hogy megtréfálja ő még Balázs Miklóst. És Balázs Miklós egyik reggel, mikor lovait be akarta fogni, a lóggórudat nem találta a kocsin. Hiába kereste, csak nem akadt reá s végre is a csendőrségnek jelentette be az esetet s ezek Morkovicsnál találták meg az elvesztett lóggórudat. Morkovits ugyan azt állítja,

kedeteim rugóit — szeszélyesnek, érthetetlennek találhattam.

Sokáig vonakodtam e vallomás közzétételével, mignem egyszerre két-három oldalról is kaptam okot arra. Egyike ezeknek az okoknak egy tárca volt, amelynek olvasásakor azt kérdeztem magamtól: »véletlen ez, vagy telepáthia?«

Mintha az én sorsomat írta volna le valaki s ez a valaki nem lehetett más, csak egy. Ugyanaz, a kinek az én vallomásom szólt.

Vagy hat hétre mintha visszhangot hallottam volna. Nem számítottam erre s egészen bizonyos nem is voltam semmiben, de lázba hozott. Minden gondolatom a körül forgott, s bár sokszor akartam kivenni a fejemből az egész dolgot, mert kinezott, sokszor mondtam magamnak, hogy örülség, képtelenség, képzelődés: újra meg újra visszatértem hozzá, mert nem volt minden édesség nélkül.

Ekkor kaptál szabadságot. Az emberek csudálkoztak, hogy fiatal házasok, mint mi, egymástól távol töltenek hat hetet; de te egészen természetesenek találtad.

A végzethívő nyugalomával mentem bele mindenbe, amint te intézted.

Hazamentem szegény öreg anyámhoz, akit már évek óta nem láttam. Téged is hívott. Azt mondtad: mit csinálnál te ott? Ráhagytam, hogy igaz, mit is csinálnál?

többet szenvedni. És ideálomul tűztem ki azt a törekvést, hogy nem törödni semmivel és senkivel.

Olykor sikerült, olykor nem, de töled fokinkint elhidegültem. Te segítettél ebben. Képes voltál engem nyilvánosan kisebbiteni, fölém helyezni olyan asszonyokat, akiknél — minden szerénységem mellett — különbnek éreztem magamat. Az önérzetemet nem tudtad lerombolni; sok tapasztalatot, becsülést, szereteten épült az föl: ismertem a saját értékemet. S ezért nyomott le az a tudat, hogy nem vagy velem megelégedve; ez elkésértett sokszor. Boszankodtál, ha úgy félig tréfásan, a melyből azonban kiértzett a komolyság, azt mondogattam (nem is ritkán), hogy nem becsülöd meg a feleségedet. Pedig ez nem volt frázis; a lelkem mélyéből fakadt meggyőződés volt. Nem mondtam, hogy tudom, tudásunk csalhat, de éreztem, hogy nem vagyok megbecsülve. Már pedig az érzéseink nem csalnak. Avagy kérdem, meg van-e szeretve az az asszony, a kinek az ura irigy szemekkel néz minden gargon-embert, »mert hogy az egész fizetését magára költetheti, nem kell azt senkivel megosztania.« — Ez a te saját kifejezésed. Valamint az is, mikor most legutóbb a kis szöke albirót tréfásan háziasítottam, te azt mondtad: csak nem bolond, hogy megházasodjék!

hogy tréfából lopta el a rudat, de mégis jelentették a bíróságnak.

— **(Vasuti bevételek.)** A múlt hónapban a pécs-barcsi vasut 38.000 forintot, a mohács-pécsi vasut 58.801 forintot vett be. A múlt félévben a pécs-barcsi vasut bevétele 269.000 forint volt, a mohács-pécsi vasuté pedig 355.386 forint.

— **(Fürdői élet.)** A lipiki jódtüdőben az idei szezonban a vendégek száma meghaladta a kétezernégyszázat. A legujabban kiadott értesítés szerint Pécsről *Cirják Antal*, *Gergics Márton* és *Keszler Rudolfiné* tartózkodnak a fürdőben; továbbá vannak fürdővendégek Barcsról, Kaposvárról, Drávafokról, Kengyelről, Somogy-szentmiklósról, Vinkovcseről és Curgóról is.

— **(A tisztviselői fizetések és a kereseti adó.)** Több oldalról fölmerült kérteltek eloszlása céljából kijelentette a pénzügyminiszter, hogy miután a tisztviselői fizetéseket rendező törvényből félre nem érhetőleg kitűnik az az intenció, hogy a kereseti adó alól való mentesség tekintetében csakis arra az esetre nézve módosul az 1875: XXIX. t. cikk intézkedése, ha a tisztviselő akár kinevezés, akár előléptetés útján magasabb fizetéshez jut, mert csakis abban az esetben lehet szó fizetési többletről: ennél fogva a midőn valakit állami tisztviselővé végleges mindőségben kineveznek, vagy ideiglenes minőségű tisztviselőt véglegesítenek; az így nyert alap-, vagyis törzsfizetésnek adómentessége tekintetében továbbra is érvényben marad az idézett 1875-ki törvény illető határozata, vagyis az állami tisztviselőnek első alapfizetését a szolgálati díj tizenkét hónapi levonásának ideje alatt lehet kereseti adóval megróni.

— **(Égő kut.)** Az este háromnegyed tíz óra tájban ismét tüzet jelzett a toronyór a központi tűzoltóságnak. Ugyanekkor telefonon is jelentették, hogy a sörház-utcában özv. *Marjovszkyné* háza udvarán van a tűz. Az udvaron levő ktuat befedő szalmát nem távolították el az egész nyáron s az valami uton módon, legnagyobb valószínűség szerint ugy.

És elmentem magam.

Azt mondtad, levelet ne várjak tőled, mert tudni akarsz, nem irni. Legfeljebb majd egy kártyán fogsz annyit irni, hogy megvagy, jól vagy.

Tréfára fordítottam a dolgot s azt feleltem, hogy én meg ugyancsak egy kártyán fogok válaszolni, de csak annyit, hogy: »dettó.« Így eresztettél haza.

Itthon aztán valahogyan megbizonyosodtam afelől, amit addig csak sejtettem. És föl-támadt bennem a régi szenvedély és magával ragadt. Előszedtem a jobbik eszemet és próbáltam küzdeni ellene. De megnehezítette ezt az, aki megzavarta az eszemet, akivel szemben mindenkor gyöngének éreztem magamat — nagyon a lelkemhez volt növe ez a szerelem, egészen kialudni nem tudott soha, csak meghuzódott valahol a szívem legmélyén . . . Társul — avagy vigasztalóul? — szegődött mellé egy sejtelem, amelynek bár a józan ész és minden valószínűség ellentmondott, megmaradt mellette. Vagy tán nem is volt az sejtelem, hanem csupán erős, legyőzhetetlen vágyódás? Mit tudom én?

A becsületről azért nem feledkeztem meg egy percre sem: afelől nyugodt lehetsz. Ez az egyetlen érzés szívemben, amely erősebb a szerelemnél.

Talán ha olyan lettél volna hozzám, mint voltál az első félév alatt; talán ha ugy szeret-

hogyan valaki égő gyertyával hozzáért, meggyuladt. Szerencse, hogy nem éjjel keletkezett a tűz, mert akkor könnyen belekaphatott volna a háztetejébe. De így észrevették és a házbéliek s a szomszédok — köztük *Majorossy Imre* polgármester is — hamarosan ellocsolták az égő kutat. A tűzörségről *Oberhammer Antal* rendőrkapitány, tűzoltó főparancsnok és *Rangha József* alparancsnok mentek ki a tűz színhelyére, a hol azonban már semmi tennivalójuk sem volt.

— **(Razzia.)** Az éjjel a rendőrség razziaát tartott a budai külvárosi temetőben és a balokányi ligetben. Összejárták az egész ligetet, felkutattak minden bokrot, de találni most az egyszer nem találtak semmit. Bent a városban azonban mégis kézrekerült négy hely és munkanélküli csavargó, a kiket aztán be is kísérték a börtönbe s majd el fogják őket haza toloncolni.

— **(A gyerekek.)** *Varga Márton*, szászvári lakos, négyéves Imre fia együtt játszott az istállóban a szomszéd *Kovács Istvánék* négyéves Anna nevű leányával. A gyerekek, mikor már az egyszerű játékot megunták, fogták magukat, bementek a konyhába és onnan gyufát vittek ki az istállóba. Ott azután a gyufát sorban gyújtogatták, mignem egyikől meggyuladt a közelben levő szénarakás. A gyerekek ijedten szaladtak ki az udvarra a tűz láttára s bár a házbéliek is rögtön oltani kezdték a tüzet, az mégis elhamvasztotta az istálló tetejét. A gyerekek pedig sirva nézték, hogy micsoda nagy kárt okoztak a játékkal.

— **(Sok a pezsgő.)** A gyanutlan halandó, aki regényekben és szindarabokban annyiszor olvasta ezt a sablonos fordulatot: »a pezsgő patakokban folyt«, alig fogja elhinni, hogy az emberiség pezsgőfogyasztásában jelentékeny csökkenés állt be. Évek hosszú sora óta az idén történt ez először. A tavalyi 58,359.913 palack francia pezsgő ellenében az idén 27,487.987 palack fogyott el, tehát csaknem egy millió palackkal kevesebb. A reimsi, epernai és ay-i pincékben viszont egyre nő a készlet, az idén 111 millió palacknál több tél volna, hogy azt kellene hinnem, hogy megmérgezem ezzel a lépéssel az egész életedet — talán akkor nem lenne bátorságom azt tenni, amit most teszek. De azt hiszem, hogy ha eleintén kellemetlenül is fog érinteni ez a dolog, hamar bele fogsz törődni és még majd örülni fogsz visszanyert szabadságnak. Élvezd, költsd magadra az egész fizetésedet, nem kell többé velem megosztanod. Élj boldogul! Nem vagy rossz ember, sohasem állítottam, hogy az vagy, csak engem nem szerettél úgy, ahogy kellett volna. De erről nem tehetsz, valamint én sem tehetek arról, hogy mást szeretek, nem téged.«

\*

Az ajtón erős kopogás hallatszott, amely fölébresztette az alvót. A levélhordó kopogott s az ajtót nyitónak egy levelet nyújtott át.

Bánó Imre nem minden fölindulás nélkül ismerte meg a boritékon a felesége irását. Eszébe jutott az álom. Ha ebben a levélben ugyanaz lenne megírva, amit álmában olvasott!

Remegő kézzel bontotta föl s megkönnyebbülve sóhajtott, miután elolvasta. A felesége röviden csak arról értesítette, hogy az esti vonattal megérkezik: várjon reá a pályaudvaron.

Bánó Imre, fölszabadulva a lidércnyomás alól, erős fogadást tett, hogy ezentúl jobban meg fogja becsülni a feleségét.

— a.

várja, hogy elfogyasztassék. Persze sok ember szereti a hamisítatlan francia pezsgőt, de jóval kevesebb azoknak a száma, akik meg tudják fizetni.

— **(A munkaadók és mezőgazdasági munkások viszonya.)** Három vármegye kéri az új törvény 72-ik §-ának módosítását, mely szakasz a közigazgatási bizottság külön albizottságára ruhazza a törvény szerint hatósági intézkedést igénylő ügyeknek másodfoku elbírálását. A kérvényezők közt van Somogyvármegye is, mely az alispánra kéri e tisztet ruházni, mivel az albizottság, mint nehezen mozgó társasbiróság, arra nem alkalmas.

— **(Megcsipett tolvaj.)** Ma reggel kilenc óra után a piacon, épen a városháza előtt sátorozó mészárosok között nagy volt a ribillió. *Kerner Jánosnénál* hust méretett egy asszony s miközben a mészárosné a hús-vágással volt elfoglalva, egy jó nagy darab hust titokban elcsent az asztalról és kosarába rejtette. Azonban hirtelen odaugrott hozzá *Ceisner János* mészáros és rákiáltott:

— Tolvaj!

És kivette a kosarából a lopott hust. A zürzavarban, a mi erre keletkezett, az asszony elfutott, kosarát és abban a kapukulesot ott hagyván a mészáros kezében. Ez feljelentette az esetet a rendőrségnél, hol megindították a tolvaj asszony után a nyomozást.

— **(Mikor legnagyobb a nap hőkisugárzása?)** Erre a kérdésre persze a legtöbb ember gyorsan azt felelné, hogy júliusban és augusztusban és talán elcsodálkoznak rajta ha hallják, hogy nem így áll a dolog. *Hondenille* és *Hémichon* francia csillagászok évek óta vizsgálódnak ezen a téren és megfigyeléseik eredménye az, hogy a nap hőkisugárzása áprilisban legnagyobb, attól fogva pedig egyenletesen fogy egészen decemberig, decembertől fogva ismét egyenletesen nő ápriliséig. Júliusban és augusztusban a nap hőkisugárzása nem erősebb, mint márciusban. Egyébként pedig a nap hőkisugárzásának eltérései nagyon csekélyek és a föld, vagy más planéta fölmelegítésében szerepet alig játszanak. A lég hőmérsékleti különbözete nyáron és télen abból ered, hogy nyáron a nap sokkal hosszabb ideig süt és a napsugarak nyáron csaknem függélyesek, télen pedig sokkal rézsutosabbak. A hőség leginkább attól függ, hogy a sugarak milyen szög alatt tüznek le. Azoknak azonban, akik most a nagy forróság miatt sóhajtoznak, mégis csak vigaszul szolgálhat, hogyha a nap hőkisugárzásának maximuma augusztus havára esnék, akkor a kánikula egy-két fokkal még melegebb volna.

— **(A fechtbruderek.)** Azokat a vörösorru, rezes arcu, kopott lebernyikes öreg, dologkerülő mesterlegényeket nevezik így — fechtbruder, akik igazolványukkal, szakadozott ruhában, a legkalandosabb életet élve, kóborolnak koldulgatva a nagy világban. Mindenféle zsirral megkent és minden turfanggal felavatott vándorok ők, barátjai a különféle szesz italoknak is. Két ilyen rezes orru, burnyesz haju fechtbruder volt vendége most az egyik szállóháznak. Az egyik lakatos legény volt, a másik pedig asztalos. Az anarchista hajlamu asztalosok között a legtöbb találtaik fechtbruder. Ez a két vándor itt ma reggel összeveszett. És reggeltől délig ütötte s verte

egymást, mondja a panasz, mignem aztán összetörve, mint a polyva, véraláfutásos szemekkel felkerültek a rendőrkapitány elé a fechtbruderek. A rendőr kísérte fel őket. Büntetve lettek két napi börtönre, ezenkívül még hazájukba is toloncoltatnak. A fechtbruderekre alighanem ez a legsérelmesebb a büntetésből, hogy nem kóborolhatnak a világban tovább.

— (**A melegség.**) A nóta azt tartja, hogy »nyáron mindig meleg van«, de a nótanak az idén nincs igaza. Mert az idén nyáron nem volt mindig meleg s mikor a melegség beköszöntött, nem is melegség volt, hanem forróság. Nálunk is inkább főttek az emberek, mint izzadtak; másutt pedig egyenesen elhullottak a nagy melegtől. Franciaországban e napokban egész sereg embert ért napszúrás, melegtől való gutaütés; Oldenburgban kilenc ember halt meg a forróságtól; Madridban az emberek nem mertek még az árnyékba sem menni, mert rosszul lettek a melegségtől. Most a newyorkiak panaszkodnak, hogy nem tudnak hová lenni a forróságtól. Valóságos gyűlölséggel beszélnek Fahrenheitről, amiért 121 foknyi melegség is lehetséges az ő thernometerén. Ott, ahol Réaumur uralkodik a klimán, a forróság szerényebben viselkedik, de a hosszú Fahrenheit-foklépcső felköltötte a melegség ambícióját s arra ösztökéli, hogy nőjön, amíg csak lehet. A newyorki melegség akkora volt e napokban, hogy megszólaltak tőle az automatikus tűzjelzők s ide-oda csalogatták a tűzoltókat. A tűzoltó is csak ember, különösen Newyorkban. Amugy is izzadtak már, de a

folytonos kivonulástól valósággal elpárologtak. Gáznemű állapotba mentek át s elillantak. Newyorkban ma alig is van tűzoltó. A newyorkiaknak az a legnagyobb bajuk, hogy még a víz se ad nekik enyhülést. A vízvezetékük reservoirjai nyitottak s a víz alaposan megmelegszik bennük, míg a csövezetékbe jut. A newyorki ivóvízben csakis melegen lehetett megfürdeni, ami nem elégíti ki azt, aki hideg vizet inni akar. S ezek közt a rettenetes körülmények közt még a lelkesedés melege is forralni kezdte a newyorkiakat. Haza érkezett Sampson admirális hajóhada, a santjagói győzők serege. Egész Newyork kivonult, hogy melegen üdvözölje a hazatérőket. Nem is fogadhatta volna őket másképp. Az üdvözlés melegségéről a lelkesedésen kívül Fahrenheit is gondoskodott.

— (**A magyar állam vagyona.**) Sokszor megtörténik, hogy aggódó hazafiak azt kérdezik tőlünk, hogy mennyi a magyar állam adóssága és mennyi aktiv vagyona van? Vannak olyanok is, akik azt hiszik, hogy a magyar állam már teljesen el van adósodva s annyira passzív, hogy előbb-utóbb megveszi valamelyik nagy cég »Parthiewaaren« gyanánt. Megnyugtatósul, de tájékozásul is, itt közöljük az 1896. évi zárszámadás vagyonmérlegét. A magyar állam összes cselekvő vagyona a millenniumi évben 2,946.763,864 frtot tett ki (ebben 1,601 millió ingatlan vagyon), szenvedő állapota ellenben csak 2,439.670,801 frt (ebből 2,177.683.324 frt állami adósság.) Így tehát a magyar állam az 1896. év végével 507,093.063

frt értékű tiszta vagyon tulajdonosa volt és ez a vagyon szaporodik is, amennyiben a millenniumi év alatt is több mint 65 milliónyi vagyonszaporodást lehetett kimutatni. Annyi azonban bizonyos, hogy az állam ingatlan vagyonának értéke nem fődözi az adósságokat, mivel az adósság mintegy 600 millióval több, mint az ingatlan vagyon értéke; de hát az állam adósságai nem is az ingatlanokon, hanem az adóképessegen nyugszanak. Az ingatlan vagyonban legnagyobb összeggel a kereskedelmi miniszter szerepel, mivel a vasutak is ide tartoznak. Ennek a tárcának 1,061 millió értékű ingatlan vagyona van; a java persze a vasut. A magyar állam földművelési vagyona a birtokeladások következtében csak 204.071,152 frt. Ami pedig az adósságokat illeti, érdekes, hogy annak épen fele járadékos adósság. — A vasuti befektetések értéke az állam vagyonában 942 millió forint ingatlan aktivát képvisel, ami rendesen meghozza a maga tisztes kamatait s amellett — mint tudva van, — az ország vagyonosodásának leghatalmasabb emelő rudja.

— (**Egy fu — mint póstaküldemény.**) Az olyan gyermekekről már sokszor szólt az ének, akiket a nyakukba akasztott tábla segítségével utaztattak tovább, akár hajón, akár vasuton. A szegény árvák vagy gyámoltalan gyermekek ilyenkor a vasuti vagy hajózási alkalmazottak, sőt az utazó közönség figyelmébe ajánlva teszik meg célba vett utjokat. De a minap Németországban sokkal furcsább eset történt. Egy rixdorfi asszony

P  
E  
V  
N  
I  
M  
A  
E  
I  
I  
I  
I

kilenc éves fiával állított be a fiával állított be az ottan postahivatalba, azzal a kéréssel, hogy fiát, mint postai csomagot kézbesítsék Neuwedellbe. A postai hivatalnok nagyot bámult ezen óhajásra, de csakhamar a száját is eltátotta, mikor az asszonyosság egy annak rendje és módja szerint kitöltött postai szállító-levelet adott át, melyen a csomag neme és jele következőképen volt feltüntetve: egy fiu szürke vászonbatyúval. A hivatalnok végre is becsukta a tátva maradt száját és verejtékezni kezdett, mivelhogy igen nehéz probléma előtt állott, melyhez fogható eddig nem történt a postások életében. Nosza, lett lőtás-futás, vastag könyvek fölütése . . . Hosszas várakozás után újra megjelent a postás, de ezuttal már erélylyel páros mosolylyal, és az ötletes asszonyossághoz így szólt: »A postahivatal az élő állatok szállítását elvállalja ugyan, de az élő emberek szállítására nem vállalkozik.« Ez a váratlan válasz láthatólag elszomorította az asszonyosságot, aki kézen fogva az ő postacsomagját, tova ballagott. Lehet, hogy ezek után a Zeitung Hermann módszere szerint küldi fiát Neuwedellbe.

— **(Az amerikai rokkant katonák.)** A béke véget vetett a spanyol-amerikai háborúnak és a harctéren megsebesültek most sorra járnak az amerikai városokat felkötött karral s borzalmas történeteket mesélnek a csatatérről. Ez manapság ott nagyon jövedelmező foglalkozás, úgy, hogy nemsokára több lesz a rokkant katona, mint a mennyien egyáltalában elmentek a háboruba. Az ócskaruha-

kereskedőknél nem látni többé viselt katonaruhákat, azoknak most nagy a keletje. Drágább is ott most a viselt katonaruha, mint ha ujonnan veszik. Mindazoknak, a kik lusták dolgozni és bármely tisztességtelen módon pénzhez akarnak jutni, így nagyon jövedelmező foglalkozás kinálkozik. Kár volna ezt a jó alkalmat elszalasztani. A legtöbbször, ha csak jól össze van tépve ruhája és bekötve feje és lába, sikerül a csalás, hogy ő is az istenített Dewey csapatában harcolt, vagy San Juan dombján kapott sebet, vagy pedig a spanyolok kezébe került Kuba szigetén. Az ilyen csalók csapata napról napra nagyobb lesz és bár mindenki tudja, hogy csak nagy ritkán van igazi rokkant katonával dolga, még sem veheti szívére egy jankee sem, hogy ha csak egy darabka uniformist lát is valahol, szánkozva ne siessen segítségére. Egy vállalkozó szellemű ujságíró két napig megpróbálta a rokkant katona szerepét játszani. Rongyos egyenruhába bujt, fölötötte a karját és egy megható történetet tanult be. Két nap alatt nem kevesebb mint husz dollárt, körülbelül negyvenhárom forintot koldult össze, a mi nem megvetendő kereset.

— **(Konfettis dolgok.)** Századvégi hóbot. Színes papirszeletek röpködése . . . semmiségbe foszló, tarka buborék . . . S hogy mulatnak ezen! Különösen a leányok, akik a szépség előtti hódolásnak tartják, ha megdöbölják őket. És itt nincs válogatás. Vakmerő, sokszor meggondolatlan merész módon hajigálnak boldog-boldogtannak a szemébe papirosokat.

Egy öreg asszony a polgári Daloskör

szombati ünnepélyén szájtátva bámulta a szép mulatságot. Egyszerre csak egy csomó papirdarab hullik a szájába. Trüszköl tőle folytonosan s mikor már megvan valahogy, vesz egy csomó papirhulladékot és visszadobálja vele a — fiatal embert . . .

Másutt egy fiatal szőke leányka bibelődött a szemhéjai alá jutott papirszeletkével. Könyezett már beléje s csak nem tudta kivenni. Odaállt elébe egy udvarias fiatal ur s szólt divatos orrhangon:

— Nagysád, én már sok hölgynek kivettem a szeméből. Majd megpróbálom.

A leányka piros arccal hallja az ajánlatot, majd fejcskékjét gyöngéden hátravetvén, az operációnak aláveti magát. A fiatal ur össze-vissza tapogatja a bársonyos orcát s mintha némi kísérletet is tenne a rozsaszinű papirszeletke eltávolítására. Ami persze nem sikerül. Azután udvariasan köszönve, ott hagyja a leányt.

Pécs szab. kir. város

### meteorologiai állomása jegyzetei

1898. augusztus 25. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 762.1 mm.

Hőmérsék = 16.9 °C

> maximuma: 27. °C

> minimuma: 15.9 °C

Párányomás: 10.8 mm.

Relatív nedvesség: 76%

Felhőzet: ☉.—

Szélirány s erő: S E 1

Csapadék 24 órai: ☉.—

Dr. Czirer.

## T a n ü g y.

)( **A gazdasági ismétlő iskolák szervezése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák szervezése tárgyában egy új szabályrendeletet adott ki. E szerint minden állami iskola mellett, a jövő

tanévtől kezdve, gazdasági ismétlő iskola állítandó fel. A felmerülő dologi kiadásokról és a szükséges területekről a község tartozik gondoskodni. A gazdasági ismétlő iskolákban csak a miniszter által e célra külön engedélyezett tankönyvek használhatók. A gazdasági ismétlő iskolai szorgalmi idő 8 hónapon át tart. Azon községekben, hol iparostanonc-iskola nincs, a tanköteles korban levő iparos tanoncok is a gazdasági ismétlő iskolába való járásra kötelezendők. Azon községeket, melyek önjelől nem képesek fedezni a gazdasági ismétlő iskolák költségeit, a miniszter a tanfelügyelő ajánlására segíyezni fogja.

## Közgazdaság.

### Fiatal facsemeték gondozása.

(Második cikk.)

Fiatal facsemeték szellőztetésekor sokaknál szinte megcsontosodott szokás a kést a fiatal fáknál oly célból használni, hogy azok minél előbb termőre forduljanak s így az emberi türelmetlenség minél előbb kielégítést nyerjen.

Nem szólhatunk ellene; mert tán jó magunk sem vagyunk különbek, hogy bizony a fán minél előbb termést lássunk s mégis az okszerűség azt parancsolja, hogy e tekintetben csinján kell elbánnunk; mert nagyon könnyen megeshetik, hogy a mit erőltetve nyernénk a vámon, keservesen kellene megbánnunk az elvesztéssel a réven.

Talán néhány megtörtént esetből jobban megértjük a dolgot. Mintegy tíz éve lehet annak, hogy egy jó barátomnál voltam nyári látogatásban. Házigazdám is szerette nagyon a kertet s abban különösen a gyümölcsfát. Mi természetesebb tehát, hogy már az első napokban a kertet vettük beható szemle alá. Ezen alkalommal egy azévi nemesített fácskához vezetett barátom s az arcán tükröző örömmel mutatá, hogy a szépen megeredt almaöjtványon szép három darab almagyümölcs volt. Magamnak is tetszett a szép piros pófajú rózsalma, de nyomban kifejezést adtam abbéli aggodalmamnak, hogy ez bizony a leendő fa életrovására történik, és szerencse lesz, ha e megerőltetést kiheverni képes. Ugy is történt; mert néhány évre rá a fácska csakugyan elpusztult. A mint barátom mesélte, már a második évben mutatkoztak rajta a gyengeség jelei s a leggondosabb ápolás mellett sem lehetett az életnek megtartani.

Egy másik eset önmagammal történt.

Volt egy fiatal almafácskám valami ismeretlen, de égis magasztalt fajból. A fácskának még esze ágában sem volt termőgyümölcsöt fejleszteni, még kevésbé termését bemutatni. Pedig szinte égtem a kíváncsiságtól, vajon mi lehet az az agyon dicsért almafaj? Végre is elkezdtem a fát több éven át metszeni s így a gyümölcsét kiereszokolni. Sikerült ugyan egy pár rosszul fejlődött almát produkálni; ámde a fácskám életével lakolt, mert néhány évi sinlőds után elbucszott ez árnyékvilágtól.

Ha tehát valaki a gyakorlat és tapasztalatok után hasznos tanulságot kíván leszármaztatni, annak nem lesz nehéz belátnia azt, hogy sohasem tanácsos a fiatal facsemetéket gyümölcsözésre erőltetni. Naponkint van példa rá, hogy az ily megerőltetett fácskák rendszeren életükkel lakolnak. Igaz ugyan, hogy benne van már az ember vérében az a türelmetlenség, hogy látni és élvezni szeretné ültetett fácskái gyümölcsét; de hát ezen az áron még sem volna tanácsos azt kielégíteni, várjuk be türelemmel, míg a fa (normális nyelés és viszonyok között) magától termővé fordul s meg fog bárki is győződhetni arról, hogy az ilyen fak aztán úgy bő, valamint rendes termései által gazdagon fogják mulasztásukat helyrehozni.

Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy mindezeket a fiatal fácskára vonatkozólag mondtam el s így mindegyre fenntartom a termésre való nyelés szükségét ott, a hol errel talaj és egyéb helyi viszonyok azt követelik. A mi pedig a nyelés kivételét illeti, vezérelvül tarthatjuk, hogy erős (rövidre) visszavágás fahajtást, rövid, vagy ugynevezett galytörés és bekurtítás pedig rendszeren termőgyümölcs képződését szokták eredményezni.

(Bar.-Szabolcs.) Liebbald Béni.

□ **Állatjárványok.** Megyénk Nagy-Nyárad községében a szarvasmarha-állományban a lépfene fellépett; Nagyharsányon a sertésállományban pedig a sertésvész lépett fel. Ezzel szemben megszűnt állatjárványokról is kapunk hírt. Ugyanis Véménd és Magyar-Szék községekben a szarvasmarha-állományban uralkodott hólyagos kiütés, — valamint a Szellő községben a sertések között uralkodott sertésorbánc megszűnt. A járványos községek alispáni rendelettel zár alá helyezettek, míg a járványmentes községek a kiviteli zárlat alól feloldattak.

□ **A kedvezményes fuvardíjtétel.** A budapesti kir. kereskedelmi és váltóörvény-szék felebbezési tanácsa 1897. évi E. 97. sz. ítéletével egy előfordult eset alkalmából döntőleg kimondotta, hogy a kedvezményes fuvardíjtételt csak akkor lehet igénybe venni, ha az áru a díjszabásnak megfelelő módon jelöltetik meg a fuvarlevélben. A kellő megjelölés hiányában nem lehet annak vizsgálatába bocsátkozni, vajjon az áru faja és minősége szerint, mely a fuvarlevélben bevallva nem lett, minő kedvezményes díjtétel alá esik.

## TÁVIRATOK.

— **Eszterházy kihallgatása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisban *Eszterházy* megjelent a *Florentin* tábornok elnöklété alatt összeült katonai vizsgáló tanács előtt; tanuk gyanánt a hetvenkilencedik gyalogezred parancsnokát és *Pellieux* tábornokot hallgatták ki. A tanács által szövegezett véleményt átküldötték *Zurlinden* párisi katonai parancsnoknak, ki azt *Cavaignac* hadügyminiszter elé terjesztette, a ki dönteni fog az ügyben. A miniszter döntésének közzététele már holnapra várható.

— **Egy volt miniszter halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Gróf *Bethlen* András, volt földművelésügyi miniszter Erdélyben fekvő, bethleni birtokán meghalt.

— **Miniszterek tanácskozása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A kiegyezés ügyében a miniszteri tanácskozásokat folytatták ma délelőtt tizenegy órától kezdődőleg. Egy órakor *Bánffy* miniszterelnöknel reggeli volt az osztrák miniszterek tiszteletére. Öt órakor pedig báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszternél volt ebéd ugyancsak a tanácskozó miniszterek részvételével és tiszteletére.

— **Az ischli botrány.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Midőn *Sievsking*, németalföldi zongoraművészt, a kit egy pap azért, mert a lélekharang szavára nem vette le kalapját, csendőrökkel letar-

tóztatott, — fogságából szabadon bocsájtották, a közönség nagy óvációt rendezett neki. Viharos „hoch!“ kiáltás hangzott feléje az ablakokból és az erkélyekről kendőket lobogtattak feléje. *Sievsking* legelőször bankárjához ment, ki a biztosítékot letette érte; majd *Lescinszky* művész-barátjánál átöltözött. Itt tudta meg, hogy mennyire érdeklődött iránta a közönség, valamint azt is, hogy a plébánia előtt tüntetést akartak rendezni, de a rendőrség elejét vette. A „Neue Freie Presse“ tudósítója előtt *Sievsking* izgatottan beszélte el a történeteket; majd előadta, hogy letartóztatása alkalmával még átöltözködni sem engedték a csendőrök, frakkban kellett a börtönbe mennie.

## Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —  
Bpest, aug. 25.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

*Buza*, őszre: 8.40; későbbi szállítás: —. —  
*Tengeri*, aug.: 4.40; őszre: 5.45. — *Rozs*, őszre: 5.07. — *Zab*, őszre: 6.59.

Az értéktőzsdén az árák a következők: Osztrák hitelrészvény: 361.40. — Magyar hitelrészvény: 397.50 — Államvasut: 360.50.

## KIR. TÁBLAI ÉRTESETŐ.

1898. évi augusztus hó 22-én s köv. napjain elintéztett ügyek.

(Rövidítések magyarázata: hh. = helyben hagyva, mv. = megváltoztatva, rmv. = részben megváltoztatva, fo. = feloldva, rend. = rendelvényileg vissza, ms. = megsemmisítve, rms. = részben megsemmisítve, vu. = visszautasítva, hna. = hely nem adatott.)

### Szüneti tanács.

#### Polgári ügyek.

Előadó: *Pilch Antal*.

- V. 1710. Hirsch Lajos — Varga György zárlat. — hh.  
1892. Oláh Imréné szül. Györkö Katalin hagy. ügye. — hh.  
1941. Tompa Ferenczné — Gönczöl Teréz gond. alá hely. — hh.  
2026. Zala-németfalui volt urbéres birtokosok tagosítás. — hh.

Előadó: *Tóthossy Béla*.

- V. 1695. Bayer György — Kartai Éva házass. felb. — rend.  
1796. Kaippel Tóbiás — Fridrich Éva házass. felb. — hh.  
1851. Czink Miklós — Czink Ágnes 1000 frt. — hh.  
1894. Heckmann Jakab — Forster Erzsébet házass. felb. — hh.  
2128. Ringhauer Lajos — Nagy Anna házass. felb. — hh.  
III. 1366. Varga István s t. — Dóra József s t. tlkv. kiig. — mv.

Előadó: *Holics Gyula*.

- III. 1883. özv. Schwendenwein Józsefné — néh. Neidcker Ferenczné hagy. ügyében zárlat. — mv.  
2123. Ungar Samu s t. — Steiner Salamon 159 frt 65 kr. — mv.  
2130. Pauncz Jakab és fia — özv. Csendes Alajosné 61 frt 54 kr. — hh.

#### Büntető ügyek.

Előadó: *Angyal Pál*.

- V. 2487. Rószér Béla csalárd bukás. — hh.  
2506. Csató János hatóság ell. erősz. — fo.  
III. 2450. Huber Jakab rágalm. — fo.  
2462. Gergits György becs. sért. és rágalm. — rvu. rhh.  
2464. Mikolina Ádám rágalm. illetve becs. sért. — ms.  
2465. Gärtner Gyuláné rágalm. — hh.  
2485. Mikecz Balázs — hh.  
2493. Grahwecz József (Huka) s t. suly. t. sért. rmv.  
2510. Máté József s t. suly. t. sért. — hh.  
2513. Mihóka Ferencz — hh.

Előadó: *Nábráczky Lajos*.

- V. 2268. Varga Antal s t. sikk. — rmv.  
2573. Bozsa József s t. halált ok. suly. t. sért. — rmv.

2575. ifj. Komáromi János szánd. emb. ölés. — mv.  
III. 2349. Nagy Róza s t. rágalm. — ms.  
2555. Kren Gyula s t. sikk. — hh.

### Elintézésre kitűzött ügyek.

Bejelentések 1898. évi augusztus hó 29. s köv. napjaira.

#### Polgári ügyek.

Előadó: *Tóttóssy Béla.*

- V. 1483. Scholl Erzsébet — özv. Poschek Károlyné s t. öröks.  
1696. Gruner István — Szabó Zsuzsanna házass. felb.  
1697. S. Takács Zsuzsanna — Vaszari József házass. felb.  
1743. Hajdinák József — Mihálovits Teréz házass. felb.  
1744. Kienle Márton — Enn Anna házass. felb.  
1745. Schmidt Mária — Pácski Hugó > >

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 1555. Füstös József s n. — Füstös István s t. ing. birt.  
1749. Dr. Székely Ede — Wick Jakab s t. 100 frt.  
1960. Waldner Henrik csődügye.  
2071. Dóry Jenő — Georgievics Tivadar s t. végr. felfüg.  
2103. Kann Ármin és fia cég — Weisz Ferenc s fia cég csődügy.  
III. 2061. Első magyar gazdasági gépgyár — Kun Anna s t. végr.  
2062. Morschauzer Katalin s t. — Müller Jakab tulajd. igény.  
2113. Csesznák József — Spilek Mária s t. birói letét.

#### II. Polgári tanács.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 1589. Jekisa Anna — Jekisa Julianna törv. oszt. rész.  
1594. Szakos József — Bogár György ing. tjog.  
1725. Tomisa János s t. — Baksa István s t. ing. birt.  
III. 2088. Tomisa János s t. — Pintér János s t. zárlat.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 1671. özv. Herczeg Ignáczné és fia — Csikvári Vendel s t. végr.  
1678. Bertics Gyokó s t. — Schwarcz Manó zjog törl.  
1679. Popovits Peró — Schwarcz Jakab zjog törl.  
1680. Magyar országos központi taktár — Varga Antal felszól.  
1700. Kreth János — Tóth István örökösei zjog bek.  
1828. Göllei Ferencné — Fodor Gyula végr.  
1839. özv. Meszlényi Lajosné s t. — Waldner Henrik s t. végr.  
2009. Csapits Germán — Wallenstein Ármin végr.  
2075. Tromposch Józsefné — Scheidl Lajos s n. birt. végr.  
2115. Fischer Gusztáv — özv. Österreicher S. Jenőné végr.

Előadó: *Zsabokrszky Ferenc.*

- III. 1668. Csurgói ev. ref. főgimnázium — Andorka Gyula örök. végr.  
1669. Dr. Schlesinger Ernő — Kálmán János végr.  
1693. Simon Simon — Simon Mihály >  
1764. > > >  
1694. Simándi Kovács György s t. önkényes ár.  
1698. Pécsi taktár s t. — Haberényi Pál s n. végr.  
1712. Kássádi András — Géczy József >  
1729. Mautner József — özv. Pollák Klára >  
1724. Kir. kincstár — Molnár Lászlóné >  
1735. K. r. orsz. szab. pamut-fonó és szövő-gyár — Nikolics Vazul végr.  
1760. Mózsi Mihályné s t. — Szászi István végr.

#### Büntető tanács.

Előadó: *Böcz Alajos.*

- V. 2031. Varga István lopás.  
2032. Teuer Istvánné >  
2033. Wolf Mari s t. >  
2034. Jelinek István s t. >  
2038. Káplár Ferenc s t. lopás.  
2054. Babodi Lőrinczné >

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1132. Ifj. Vajdics József sajtórendőri vétség.  
1276. Wiener Miksa s t. többrendbeli büntett.  
1289. Schwarzenberg Ignáczné sikk.  
2350. Sós Imre org. hat. ell. erősz.  
III. 1374. Zsolnai Vilmos s t. könnyű t. sért. közcs. ell. kih.  
1399. Kovács Zsuzsa becs. sért. közcs. ell. kih.  
1416. Toplek Imre > > >  
1446. Stier Ferenc s t. sikk.  
1496. Réter József lopás.

Laptulajdonos

Felelősszerkesztő

SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF

kiadó.

1802. sz.

1898.

Harkány községtől.

## Korcsmaház bérbeadása.

Harkány község alulírott előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy Harkány község tulajdonát képező

## korcsmaház

melléképületeivel és hozzátartozó belsőséggel az 1899. január 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedő három évi időre Harkány község tanácstermében 1898. évi szeptember hó 11-én délután 2 órakor nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételek a drávaszentmártoni körjegyzőség irodájában Siklóson mindenkor betekintheők.

Siklóson, 1898. évi augusztus hó 22-én.

Pintér István

körjegyző.

Kan Dávid

biró.

8276. szám.

Tkv. 1898.

## HIRDETMÉNY.

**Maráza** községnek telekkönyvi betétei az 1886 évi XXIX. az 1889: XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságának átadatván, ez az a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. törvénycikk 5-ik és 6-ik §-aiban és az 1891. XVI. törvénycikk 15-ik paragrafusának a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-ai és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig a kik valamely teherátvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889 évi. XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből kereseteket hat hónap alatt, vagyis **az 1899. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. Hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **az 1899. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. Hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **az 1899. évi február hó 28-ik napjáig bezárólag** nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére küldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A pécsváradi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság 1898. évi július hó 28-ik napján.

Szikrai Odo

kir. aljárásbiró.